

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงวัยรุ่นแรก
จังหวัดอุบลราชธานี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงวัยรุ่นครรภ์แรก จังหวัดอุบลราชธานี
FACTORS RELATED TO SELF-CARE BEHAVIORS AMONG PRIMIGRAVIDA TEENAGERS IN
UBONRATCHATHANI PROVINCE

สุภาวดี พันธุมาศ 5337545 PHPH/M

วทม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วิริณธ์ กิตติพิชัย, วท.ค. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์),
กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์, สก.ค. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), ศุภชัย ปิติกุลตั้ง, M.D., ว.ว.
(กุมารเวชศาสตร์)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงวัยรุ่นครรภ์แรก จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรกที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลของจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 206 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.64-0.92 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ผลการวิจัย พบว่า หญิงวัยรุ่นครรภ์แรก ร้อยละ 62.4 มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงวัยรุ่นครรภ์แรก ได้แก่ การรับรู้ความสามารถในการดูแลตนเอง การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ความรู้ในการดูแลตนเองในระยะตั้งครรภ์ ความรู้สีกมีคุณค่าในตนเอง การเข้าถึงบริการทางสุขภาพ และอายุ ($r = 0.47, 0.34, 0.28, 0.24, 0.19$ และ 0.15 ตามลำดับ) และพบว่า การรับรู้ความสามารถในการดูแลตนเอง และความรู้ในการดูแลตนเองในระยะตั้งครรภ์ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงวัยรุ่นครรภ์แรกได้ ร้อยละ 25 จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการดูแลตนเอง และการให้ความรู้ในการดูแลตนเองในระยะตั้งครรภ์ โดยเฉพาะความรู้ในการดูแลตนเองรายไตรมาส เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรกมีพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ถูกต้องเหมาะสม ลดภาวะแทรกซ้อน เกิดเป็นการตั้งครรภ์คุณภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

คำสำคัญ: วัยรุ่น / ครรภ์แรก / พฤติกรรมการดูแลตนเอง / ความรู้สีกมีคุณค่าในตนเอง / การรับรู้ความสามารถ

**FACTORS RELATED TO SELF-CARE BEHAVIORS AMONG PRIMIGRAVIDA
TEENAGERS IN UBONRATCHATHANI PROVINCE**

SUPHAWADEE PANTHUMAS 5337545 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN FAMILY HEALTH

**THESIS ADVISORY COMMITTEE: WIRIN KITTIPICHAI, Ph.D. (APPLIED
BEHAVIORAL SCIENCE RESERCH), KANITTHA CHAMROONSAWASDI, Ph.D.
(MEDICAL SOCIAL SCIENCE AND PUBLIC HEALTH),
SUPACHI PITIKULTANG, M.D., Dip. THAI BOARD OF PEDIATRICS**

ABSTRACT

The purposes of this study were to describe self-care behaviors and predictive factors among primigravida teenagers. The samples of 206 primigravida teenagers attended ANC clinics of Ubonratchathani province were included. Data collection was done through self administered questionnaire. Scales of the questionnaire had reliability coefficients ranging from 0.64 – 0.92. The data were analyzed by using descriptive and inferential statistics. The results revealed that 62.4% of the pregnant teenagers had an overall self-care behavior at the moderate level. Factors associated with self-care behaviors were perceived self-efficacy of self-care, perceived social support from family, knowledge on self-care during pregnancy, accessibility to health services, self-esteem and age ($r = 0.47, 0.34, 0.28, 0.24, 0.19$ and 0.15). Perceived self-efficacy and knowledge on self-care during pregnancy were the two considerable predictors which accounted for 25% of the variance in the self-care behaviors of teenagers with primigravida. It is therefore suggested by this study should promote the importance of the perceived self efficacy of self-care and knowledge on self-care during pregnancy for the pregnant teenagers. Finally, the findings of the study may be useful information for health personal to encourage the appropriate self-care behaviors of the pregnant teenagers leading to the lower complications, higher quality pregnancy and quality of life.

**KYE WORDS: TEENAGE / PRIMIGRAVIDA / SELF-CARE BEHAVIOR /
SELF-ESTEEM / PERCEIVED SELF-EFFICACY**

185 pages